

Sygn. akt IV KK 410/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **R. S.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 26 października 2022 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach
z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt VI Ka 244/22
utrzymującego w mocy wyrok Sąd Rejonowy w Tychach
z dnia 26 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 760/21,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. W., Kancelaria Adwokacka w T., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote 80/100), w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu kasacyjnym;
3. zwolnić skazanego z kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tychach wyrokiem z dnia 26 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 760/21 uznał **R. S. (S.)** winnym zarzucanych mu czynów opisanych w pkt od III. do V. części wstępnej wyroku, w konsekwencji czego, przy zastosowaniu art. 91 § 2 k.k., wymierzył mu karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, a to na podstawie kar jednostkowych w wymiarze 6 miesięcy oraz 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto, na mocy art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia w całości wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz P. R.- właściciela P. spółka jawna z siedzibą we W. kwoty 700 zł. Oprócz tego zmienił kwalifikację zarzucanych oskarżonemu czynów opisanych w pkt I. i II. części wstępnej wyroku i na mocy art. 62 § 3 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.w. w pkt 4. części rozstrzygającej wyroku umorzył postępowanie o czyny wyczerpujące znamiona wykroczeń z art. 119 § 1 k.w., przy czym w tym zakresie w treści uzasadnienia wyroku Sąd orzekający wyraził swoją ocenę, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych czynów.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt VI Ka 244/22, utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, który zarzucił rażącą obrazę prawa procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to poprzez naruszenie przepisu:

a. art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu wadliwej kontroli odwoławczej przez dowolną i wybiórczą ocenę dowodów, zwłaszcza błędną ocenę zeznań świadka A. L. (złożonych w postępowaniu przygotowawczym oraz sądowym) oraz zeznań pokrzywdzonych, złożonych w postępowaniu przygotowawczym (w szczególności R. S.) co doprowadziło do podzielenia przez Sąd II instancji błędnych wniosków Sądu I instancji i przyjęcie, że oskarżony dopuścił się sprawstwa polegającego na wprowadzeniu w błąd A. L. - pracownika przedsiębiorstwa P. sp. j., iż przedmioty zastawu (tj. telewizor [...] z pilotem oraz laptop [...]) wolne są od wad prawnych, stanowią jego własność i nie pochodzą z przestępstwa - podczas gdy:

- świadek A. L. (pracownik przedsiębiorstwa P. sp. j.) w swoich zeznaniach złożonych w postępowaniu przygotowawczym nie potwierdziła, że została wprowadzona w błąd przez oskarżonego, a nadto w postępowaniu przygotowawczym zeznała, że R. S. wiedział o zastawie i zadeklarował świadkowi A. L., że dokona odbioru tegoż zastawu, a nadto świadek A. L. zeznała, że to właśnie oskarżony w okresie jej zatrudnienia przez ostatnie 9 miesięcy u pokrzywdzonego P. R. zastawiał sprzęt, a jedynie „zdarzało” się, że telewizor i

laptop był zastawiany osobiście przez R. S. - przy czym wszystkie te czynności zawsze odbywały się za zgodą R. S., zaś czynność zastawu zrealizowana w dniach 04 maja 2016 roku oraz 23 czerwca 2016 roku odbyła się z polecenia i na prośbę R. S.;

- świadek A. L. (pracownik przedsiębiorstwa P. sp. j.) w swoich zeznaniach złożonych w postępowaniu sądowym nie potwierdziła, że została wprowadzona w błąd przez oskarżonego, a nadto w postępowaniu sądowym dodała, że R. S. nigdy nie zgłaszał jej, że oskarżony zabierał z domu przedmioty bez zgody R. S. oraz wskazała, że oskarżony przynosił przedmioty w zastaw na polecenie R. S.;

- pokrzywdzony R. S. w złożonym przez niego w postępowaniu przygotowawczym wniosku o cofnięcie ścigania oskarżonego z dnia 09 grudnia 2020 roku, jako przyczynę tegoż cofnięcia nie wskazał na popełnienie czynu zabronionego przez swojego syna, a jedynie na dojście do porozumienia z oskarżonym - co z kolei nie pozwalało na przyjęcie, że doszło do popełnienia czynu zabronionego na szkodę pokrzywdzonego R. S., a w konsekwencji również i na rzecz pokrzywdzonego przedsiębiorstwa P. sp. jawna;

- pokrzywdzony R. S. po złożeniu przez niego wniosku o cofnięcie ścigania oskarżonego nie był przesłuchany w postępowaniu sądowym, z uwagi na jego zgon jeszcze przed doręczeniem odpisu aktu oskarżenia oskarżonemu, w ślad za czym nie sposób było przyjąć i z tego względu, że okoliczność popełnienia czynu zabronionego na szkodę R. S. została udowodniona, w konsekwencji też czego brak było podstaw do przypisania oskarżonemu popełnienia czynów zabronionych na szkodę pokrzywdzonego przedsiębiorstwa P. sp. jawna;

b. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. poprzez nieprawidłową kontrolę odwoławczą i niepodjęcie przez Sąd II instancji czynności z urzędu i nieprzeprowadzenie dowodu:

- z wszystkich umów przedwstępnych sprzedaży zawieranych pomiędzy oskarżonym i R. S., a przedsiębiorstwem P. sp. jawna, które miały miejsce w okresie zatrudnienia A. L. w w/w przedsiębiorstwie, a to celem wykazania stosowanej w w/w przedsiębiorstwie praktyki przy zawieraniu tego rodzaju umów z oskarżonym i R. S., braku pokrzywdzenia P. R. - właściciela przedsiębiorstwa P.

sp.j. w związku z zawarciem kwestionowanych umów z dnia 04 maja 2016 roku oraz z dnia 23 czerwca 2016 roku oraz braku zamiaru niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez oskarżonego na rzecz przedsiębiorstwa P. sp. jawna, w szczególności że przedmioty objęte w/w umowami były oddawane w zastaw również przed dniem 04 maja 2016 roku na takiej samej zasadzie jak w dniach 04 maja 2016 roku oraz w 23 czerwca 2016 roku i zawsze były wykupywane przez oskarżonego i jego ojca;

- z dodatkowych uzupełniających zeznań pokrzywdzonego P. R., celem potwierdzenia, że oskarżony zwrócił pokrzywdzonemu wszystkie należności (wraz z odsetkami), które ten mu świadczył, w związku z zawartymi umowami z dnia 04 maja 2016 roku oraz z dnia 23 czerwca 2016 roku;

- z ksiąg rachunkowych i/lub innej dokumentacji przedsiębiorstwa P. sp. jawna dotyczącej zawieranych umów o charakterze lombardowym, celem potwierdzenia, że oskarżony zwrócił pokrzywdzonemu wszystkie należności (wraz z odsetkami), które ten mu świadczył, w związku z zawartymi umowami z dnia 04 maja 2016 roku oraz z dnia 23 czerwca 2016 roku;

c. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 12 § 3 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. poprzez nieprawidłową kontrolę odwoławczą i nieuwzględnienie w ślad za Sądem I instancji okoliczności złożenia przez S. S. wniosku o cofnięcie ścigania jego brata, tj. oskarżonego R. S., prowadzenia postępowania wbrew woli w/w pokrzywdzonego, przy jednoczesnym nienależytym rozważeniu przez Sądy I i II instancji, że jeszcze w postępowaniu przygotowawczym S. S. zostały zwrócone przez oskarżonego środki pieniężne w pełnej wysokości 1.000,00 zł, zaś sam oskarżony nie przyznawał się do popełnienia przestępstwa, jak również sam pokrzywdzony S. S., składając zeznania do protokołu rozprawy przed Sądem I instancji z dnia 24 sierpnia 2021 roku nie wskazał na sprawstwo oskarżonego;

a z tzw. ostrożności procesowej:

d. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 12 § 3 k.p.k. w zw. art. 440 k.p.k. poprzez nierzetelne rozważenie zarzutu apelacji dotyczącego wymierzenia rażącej niewspółmierności kary w postaci kary jednostkowej, za czyn przypisany oskarżonemu w pkt. 1. części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji, a

to z uwagi na rażące nieuwzględnienie okoliczności przemawiających za nadzwyczajnym złagodzeniem kary z powodu dokonania przez oskarżonego zwrotu środków w pełnej wysokości 1.000,00 zł na rzecz pokrzywdzonego S. S., jeszcze w toku postępowania przygotowawczego oraz wobec złożenia przez pokrzywdzonego w toku postępowania przygotowawczego wniosku o cofnięcie ścigania oskarżonego i braku woli tegoż pokrzywdzonego na prowadzenie postępowania karnego przeciwko oskarżonemu, będącego osobą najbliższą w/w pokrzywdzonego;

e. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k. poprzez nierzetelne rozważenie zarzutu apelacji dotyczącego wymierzenia rażącej niewspółmierności kary w postaci kary jednostkowej, za czyny przypisane oskarżonemu w pkt. 2. części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji oraz środka karnego w pkt. 5. części dyspozytywnej wyroku Sądu I instancji, poprzez brak uwzględnienia okoliczności przemawiających za nadzwyczajnym złagodzeniem kary oraz za brakiem możliwości orzekania środka karnego, a to z powodu dokonania przez oskarżonego zwrotu pokrzywdzonemu P. R. wszystkiego, co ten oskarżonemu świadczył w związku zawartą umową z dnia 04 maja 2016 roku oraz z dnia 23 czerwca 2016 roku (wraz z odsetkami), wskutek czego doszło do uzyskania rekompensaty przez pokrzywdzonego P. R. w związku z w/w zawartymi umowami, nie zaś do powstania u w/w pokrzywdzonego uszczerbku w majątku;

f. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 4 k.p.k. poprzez nierzetelne rozważenie zarzutu apelacji dotyczącego wymierzenia rażącej niewspółmierności kary w postaci orzeczenia kary łącznej w wymiarze 1 (jednego) roku pozbawienia wolności w pkt. 3. części dyspozytywnej wyroku, poprzez brak uwzględnienia okoliczności przemawiających za co najmniej nadzwyczajnym złagodzeniem kar jednostkowych (jak w/w pkt. f. i g.) oraz nieprawidłową w związku z tym kontrolę odwoławczą w zakresie, w jakim Sąd II instancji podzielił stanowisko Sądu I instancji co do dopuszczenia się przez oskarżonego czynów społecznie szkodliwych w stopniu znacznym.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i uniewinnienie oskarżonego R. S., względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i umorzenie postępowania w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w pkt. 1. i 2. części

dyspozytywnej wyroku, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji;

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Tychach w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. bez udziału stron.

Na wstępie przypomnieć należy opisane w wielu orzeczeniach Sądu Najwyższego właściwości postępowania kasacyjnego, które nie może stanowić powielenia przeprowadzonego już w sprawie postępowania odwoławczego oraz nie może służyć kontroli prawidłowości poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Zarzuty sformułowane w kasacji obrońcy skazanego mają wprowadzić wszelkie cechy zarzutów odpowiadających wymogom formułowanym pod adresem zarzutów kasacyjnych, dotyczą bowiem prawidłowości kontroli odwoławczej przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy, niemniej analiza treści zarzutów i uzasadnienia kasacji prowadzi do wniosku, że zawarte w odpowiedzi na kasację uwagi co do powtarzania w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzutów zawartych już w apelacji oraz podjęcia przez obrońcę próby obejścia zakazu kwestionowania w kasacji ustaleń faktycznych są w pełni przekonujące.

Nie ulega wątpliwości, że kasacja, będąc nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługuje jedynie od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.). Oznacza to, że zarzuty w niej podniesione powinny dotyczyć tego właśnie orzeczenia, nie zaś wyroku sądu I instancji.

Można oczywiście w kasacji jego zasadność zakwestionować, ale wówczas konieczne jest wykazanie – poprzez stosowne, usytuowane w realiach danej sprawy, argumenty i wskazanie naruszonych przez sąd odwoławczy w toku kontroli instancyjnej przepisów prawa – sposobu w jaki owe uchybienia, którym dotknięty jest wyrok sądu *a quo*, przeniknęły do zaskarżonego kasacją orzeczenia sądu odwoławczego. Bez dochowania tego wymogu, zarzut odnoszący się tylko – w swojej treści i podstawie prawnej – do wyroku sądu *meriti* będzie zawsze kasacyjnie nieskuteczny.

W tym kontekście należy zauważyć, że wbrew twierdzeniom skarżącego zawartym w kasacji Sąd odwoławczy odniósł się zarówno do kwestii wartości dowodowej zeznań A. L., jak i faktu, że umowy przedwstępne sprzedaży z dnia 04 maja 2016 r. oraz 23 czerwca 2016 r. miały zapewniać, iż oddane w zastaw rzeczono przedmioty stanowią własność skazanego gdy faktycznie nie stanowiły oraz, że nie pochodzą z przestępstw, podczas gdy z przestępstwa tego pochodziły. Sąd odwoławczy oceniając zeznania świadka A. L. słusznie zwrócił uwagę, iż oskarżony miał oddawać wcześniej i za zgodą pokrzywdzonego inne przedmioty do lombardu. Z faktu, iż nie wchodząca w kolizję z prawem karnym praktyka oddawania przez skazanego przedmiotów do lombardu i za zgodą pokrzywdzonego miała wcześniej miejsce nie może podważać ustaleń, iż nie doszło w przypadkach objętych zarzutami do przestępstwa. Czyny objęte zarzutami muszą być bowiem rozstrzygane jednostkowo w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego i nie umniejsza wartości ustaleń dowodowych fakt, iż historia wcześniejszych transakcji lombardowych w zakresie zastawu miała w innych przypadkach dobrą i legalną praktykę. Sąd odwoławczy słusznie akcentuje, iż takt, że uprzednio skazany oddawał rzeczy będące własnością pokrzywdzonego nie deprecjonuje zeznań świadka, iż w zaistniałym wypadku zgoda pokrzywdzonego nie miała miejsca.

Brak jest również podstaw do twierdzenia, iż Sąd I instancji w zakresie kar jednostkowych oraz kary łącznej nierzetelnie rozważył zarzuty rażącej niewspółmierności tych kar. Jak słusznie podkreślił prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, kary zarówno jednostkowe jak i kara łączna, co podkreślił także Sąd odwoławczy, opiera się na słusznej ocenie co do kwantyfikatorów stopnia społecznej szkodliwości czynów przypisanych jak również stopnia zawinienia. Uwzględniono istotny i przemawiający na niekorzyść skazanego fakt, że popełnił on zarzucane mu czyny w warunkach powrotu do przestępstwa z art.64 § 1 k.k. Sąd I instancji wymierzył przy tym kary jednostkowe, jak i karę łączną w dolnych granicach ustawowego zagrożenia.

Konkludując rozważania dotyczące zarzutów odnoszących się do rzekomo wadliwie ustalonej strony podmiotowej przypisanych R. S. czynów należy wskazać,

że w ocenie Sądu Najwyższego zarówno Sąd I instancji, jak i Sąd *ad quem*, nie dopuściły się i w tym zakresie żadnych błędów.

Lektura uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego dowodzi, że wszystkie zarzuty zawarte w apelacji zostały przez ten Sąd rozpoznane, a wynik rozumowania Sądu w tym zakresie przedstawiony został w wyczerpujący i rzetelny sposób w treści uzasadnienia.

Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień - i to rażących - w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., sygn. akt III KK 265/17, baza orzeczeń Supremus).

W tym stanie rzeczy trzeba stwierdzić, że obrońca skazanego we wniesionej kasacji w stopniu oczywistym nie wykazał, aby zaskarżony wyrok dotknięty był nie tylko rażącym, ale jakimkolwiek naruszeniem prawa. Konsekwencją tej oceny było oddalenie kasacji w formule kwalifikowanej (art. 535 § 3 k.p.k.) - jako oczywiście bezzasadnej.

Ponadto rozstrzygnięto o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego, w tym o opłacie na rzecz obrońcy.

[as]